

Parlamenty

Poznámka: Tento materiál vznikl pouze jako pomocný studijní text, neprošel formálním recenzním řízením a z hlediska formální úpravy nepředstavuje ekvivalent ani vzor odborné publikace. Proto prosím, aby v případě odkazování na nějakou informaci z tohoto materiálu (v seminární práci či jiném textu) byl použit odpovídající primární či sekundární zdroj k dané zemi. Rovněž prosím případného čtenáře, aby mě obratem upozornil, najde-li v materiálu faktickou chybu

Počet komor

Země	Počet komor	Počet členů	Funkční období	Volby probíhají
Belgie	2	150	4 roky	různý termín
		60	4 roky	
Nizozemí	2	150	4 roky	různý termín
		75	4 roky	
Španělsko	2	350	4 roky	zároveň
		266	4 roky	
Portugalsko	1	230	4 roky	
Švédsko	1	349	4 roky	
Finsko	1	200	4 roky	
Rakousko	2	183	nově 5 let	různý termín
		61	5 – 6 let	
Irsko	2	166	5 let	Senát do 90 dnů po Dáilu
		60	5 let	

Horní komora

Země	Volba	Počet	Kdo vybírá
Belgie	Nepřímá	50	parlamenty jazykových komunit a regionů (29 Vlámové, 20 Valoni ¹ , 1 Němci)
		10	kooptování (6 Vlámové, 4 Valoni)
Nizozemí	Nepřímá	75	zastupitelstva provincií
Španělsko	Částečně přímo	208	voliči v rámci provincií (omezené hlasování)
		58	Zastupitelstva autonomních komunit
Rakousko	Nepřímá	61	zemské sněmy
Irsko	Nepřímá	11	jmenuje premiér
		6	Dublinská a Irská národní univerzita
		43	5 speciálně ustavených panelů (oficiálně reprezentujících zájmy)

¹ 10 parlament francouzské jazykové komunity, 8 valonský parlament a 2 Brusel.

Vztah komor

Země	Důvěra vládě	Běžné zákony	Jiné se slabší horní	Jiné se silnou horní
Belgie	dolní	horní odmítne, změní či schválí původní znění, lze přehlasovat dolní komorou (po delší dohodovací proceduře)	rozpočet	ústavní zákony zákony, které jsou uvedeny v ústavě (obecně se jedná o zákony, které by bylo možné označit jako organické)
Nizozemí	dolní	obě komory, horní jen schválí, nebo odmítne		
Španělsko	dolní	dolní může přehlasovat horní většinou, jakou schvaluje zákony		ústava 3/5 v obou, u vybraných 2/3 a ještě další kroky
Rakousko	dolní	dolní přehlasuje nadpoloviční většinou při nadpoloviční účasti	finanční, rozpuštění dolní apod. jen v dolní	záležitosti týkající se zemí musí schválit horní komora, změna týkající se Spolkové rady musí projít i nejméně ve čtyřech zemích
Irsko	dolní	suspenzivní veto (180 dní)	Finanční záležitosti, rozpuštění dolní komory, rozhoduje jen dolní	ústavní, obě komory

Pozice parlamentu

Země	„Pojištění“ vlády	Rozpouštění	Předčasné volby
Belgie	Není-li nedůvěra konstruktivní, konají se volby	král po pádu vlády, není-li navržen premiér, nebo absolutní většina v dolní	celkem časté (ale většinou aspoň 3 roky vydrží), průměr od 2. světové je cca. 32 měsíců
Nizozemí		král po pádu vlády, resp. v případě krize	celkem časté, hlavně v posledních letech
Španělsko	Konstruktivní nedůvěra	panovník, není-li do 2 měsíců od prvního neúspěchu vláda; nebo po rozhodnutí premiéra, konzultované ve vládě	průměrně přes 3,5 roku při normálním 4 roky, tendence k naplnění celého období
Portugalsko		prezident (vyjma 1. 6 měsíců parlamentu a posledních 6 svých) po slyšení Státní rady a stran	průměrně 3 roky při čtyřletém cyklu, dost časté (hlavně právě po 3 letech)
Švédsko	Negativní parlamentarismus	vláda, nový parlament úřaduje jen do uplynutí řádného termínu	období od 2. světové naplněno, jen 1968-70
Finsko		prezident na návrh premiéra po konzultaci stran	od zavedení čtyřletého cyklu průměrně 39 měsíců, od 70. let nejsou předčasné
Rakousko		prezident; dolní komora se může rozpustit přijetím příslušného zákona zákonem	při čtyřletém cyklu průměrně 40 měsíců od 2. světové války
Irsko		prezident na návrh premiéra (pokud nemá podporu většiny, může odmítnout)	průměrně 43 měsíců, tendence k naplnění 5 let

Nizozemí – není veto proti zákonům

Belgie – specifické veto poslanců z jedné jazykové skupiny v dané komoře, kdy vyjma rozpočtu a vybraných zákonů mohou $\frac{3}{4}$ zástupců poslat zákon k posouzení vládě, domnívají-li se, že ohrožuje vztahy mezi jazykovými komunitami

Španělsko – není veto proti zákonům

Portugalsko – prezident disponuje vetem, který překoná nadpoloviční většina poslanců

Švédsko – není veto proti zákonům

Finsko – nepodepíše-li prezident ve stanoveném čase zákon, vrací se do parlamentu, který o něm posléze hlasuje

Irsko – formálně není veto, lze vyhlásit referendum, lze nechat posoudit ústavnost

Rakousko – lze vyvolat referendum, jinak není veto